

CAIBIDIL 3

GNÍOMHAÍOCHTAÍ FORÁLACHA AGUS
FORFHEIDHMIÚ

STRUCHTÚR NA CAIBIDLE SEO

Tá an Chaibidil seo struchtúrtha ar bhealach ina ndéantar, in sna trí Chuid a leanas, ionchuir, tréchuir agus aschuir na hOifige a mhionsonrú.

CUID A: IONCHUIR

IONCHUIR SHEACHTRACHA

Cuirtear gníomhaíochtaí na hOifige maidir le haghaidh a thabhairt ar iompraíocht mhídhleathach agus neamfhreagrach chun cinn go méid substaintiúil, go díreach agus go hindíreach, le hionchuir a fhaightear ó fhoinsí seachtracha. Is é sin feidhm toisc:

- go bhfuil oibleagáidí tuairiscithe reachtúla don Oifig ag líon páirtithe, lena n-áirítear leachtaitheoirí, iniúcháirí, scrúdaitheoirí agus comhlachtaí gairmiúla áirithe;
- go bhfuil an Oifig ina cuid de chreat reachtúil níos leithne a dhéanann soláthar d'atreorú faisnéise, atá rúnda seachas sin, idir comhlachtaí rialála agus forfheidhmiúcháin sa chás go meastar go bhfuil faisnéis den sórt sin ábhartha d'fheidhmeanna na n-eintiteas eile sin; agus
- go bhfaigheann an Oifig líon suntasach gearán ó bhaill den phobal gach bliain.

Sa chomhthéacs sin, is iad seo a leanas na príomh-ionchuir a fuarthas ó fhoinsí seachtracha le linn na bliana:

Tábla 5 Ionchuir ó fhoinsí seachtracha

	2017	%	2016	%
<i>Tuairiscí reachtúla</i>				
Tuairiscí (tosaigh) ó leachtaitheoirí (a682)	652		683	
Tuairiscí (iardain) ó leachtaitheoirí (a682)	240		261	
Iomlán tuairiscí ó leachtaitheoirí (a682)	892	71	944	73
Tuairiscí ó leachtaitheoirí ar coiriúleacht féideartha (a723)	0		0	0
Tuairiscí indíotáilte ó iniúcháirí (a393)	82	6	69	5
Tuairiscí ó scrúdaitheoirí (a534)	28	2	5	0.4
Tuairiscí indíotáilte ó Chomhlachais Ghairmiúla (a931)	0	0	5	0.4
Tuairiscí neamh-indíotáilte ó Chomhlachais Ghairmiúla	4	1	–	–
<i>Tarchuir</i>				
Tarchuir ó pháirtithe seachtracha	21	1	28	2
<i>Gearáin</i>				
Gearáin ó bhaill den phobal	234	18	248	19
<i>Eile</i>				
Nochtadh faoin Acht um Nochtadh Cosanta 2014 ²⁰	1	1	4	0.3
Líon iomlán ionchuir ó fhoinsí seachtracha	1,262	100%	1,303	100%

²⁰ Maidir leis an bhfaisnéis a cheanglaítear ar an Oifig a fhoilsiú de bhun Alt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, leagtar amach é níos déanaí sa Chaibidil seo faoin gceannteideal Aschuir.

Tá tuilleadh eolais tugtha thíos ar na príomh-ionchuir sheachtracha a bhrúigh ar aghaidh gníomhaíochtaí na hOifige le linn na bliana.

TUARASCÁLACHA ALT 682 LEACHTAITHEOIRÍ

Réamhrá - forbheathnú ar chóras tuairiscithe leachtaitheoirí

Go hachomair, ceanglaítear ar leachtaitheoirí cuideachtaí atá faoi leachtú dócmhainneach²¹ leis an dlí²² tuarascáil a chur ar fáil don Oifig maidir leis na cúinsí lenar theip ar an gcuideachta agus ar iompar duine ar bith a bhí ina stiúrthóir ar an gcuideachta le linn an dá mhí dhéag sula ndeachaigh an chuideachta faoi leachtú. Ní mór don leachtaitheoir dul ar aghaidh agus iarratas a dhéanamh leis an Ard-Chúirt ar shrianadh²³ gach duine de na stiúrthóirí, mura dtugann an Oifig faoiseamh dóibh ón oibleagáid sin²⁴.

Is iad seo a leanas aidhmeanna bunúsacha an chórais tuairiscithe reachtúil:

- méid áirithe cosanta a chur ar fáil don phobal trína chinntiú nach mbeidh daoine faoinar chinn an Ard-Chúirt nár fheidhmigh siad go hionraic agus/nó go freagrach an tréimhse díreach sula ndeachaigh an chuideachta faoi leachtú, maidir leis an tréimhse éigeantach cúig bliana um shrianadh, ábalta gníomhú ach mar stiúrthóirí ar chuideachtaí eile a chomhlíonann íoscheanglais um chaipitliú; agus
- a chinntiú gur féidir le daoine a measadh gur fheidhmigh siad, sa tréimhse díreach sula ndeachaigh an chuideachta faoi leachtú, go hionraic agus go freagrach leanúint le bheith páirteach i ngníomhaíocht fiontraíochta trí chuideachtaí faoi dhliteanas teoranta gan smachtbhanna nó pionós.

Agus a ról á chomhlíonadh aici maidir leis sin, bíonn an Oifig ag súil le leachtaitheoir an fhaisnéis ar fad atá ábhartha le cinneadh iomchuí a dhéanamh a chur ar fáil di. Spreagann sé leachtaitheoir chomh maith chun moltaí bunaithe ar fhianaise a dhéanamh maidir le faoiseamh/gan aon fhaoiseamh faoi threoir thorthaí a n-imscrúduithe.

Breithníonn an Oifig ar fhaoiseamh a thabhairt sa chás go gcuireann leachtaitheoir bonn cirt bunaithe ar fhianaise ar aghaidh le tacú le héileamh gur fheidhmigh stiúrthóir go hionraic agus go freagrach agus gnóthaí na cuideachta á ndéanamh aige nó aici. Agus a cinntí á ndéanamh aice, is mian leis an Oifig a chinntiú nach gcaithfidh stiúrthóir dul faoi ualach éisteacht na hArd-Chúirte gan ghá sa chás go bhfuil iompraíocht ionraice agus fhreagrach léirithe go soiléir aige nó aice agus gnóthaí an fhiontair ar theip air á ndéanamh aige nó aici. I ngníomh, feidhmíonn an Oifig mar scagaire chun réidh a fháil leis an ngá le breithniú na hArd-Chúirte ar na cásanna sin a ndearraítear fúthu nach dteastaíonn a haird.

Tá sé tábhachtach a shonrú áfach, nach hionann cinní OSFC maidir le 'gan aon fhaoiseamh' nó 'faoiseamh páirteach' agus go bhfuarthas mí-ionracas nó neamhfheargracht i dtaca leis na stiúrthóirí lena mbaineann, agus bheadh sé iomchuí tátal nó líomhain dá leithéid a bhaint astu. Is cúrsa don Ard-Chúirt amháin é (i ndiaidh aighneachtaí an leachtaitheora agus an stiúrthóra (na stiúrthóirí) faoi seach a éisteacht) a chinneadh ar cheart nó nár cheart Dearbhú um Shrianadh a dhéanamh maidir le stiúrthóir cuideachta áirithe ar bith.

Gealltanais maidir le Srianadh agus Dícháiliú

Tugadh creat reachtúil isteach leis an Acht²⁵ den chéad uair, faoinar féidir le daoine aonair, a d'fhéadfadh a bheith orthu dul os comhair imeachtaí Cúirte ina áit sin, dul chun na Cúirte a sheachaint trí aontú go deonach le srianadh nó dícháiliú de réir mar is infheidhme (i.e., trí Ghealltanais dlíthiúil chuige sin a chur ar fáil).

Go hachomair, cuirtear rogha ar fáil san Acht do OSFC cibé acu Gealltanais a thairiscint nó gan Gealltanais a thairiscint. Sa chás go ndéanann OSFC tairiscint, ní mór í a dhéanamh san bhfoirm fhorordaithe, an leagan amach agus an t-ábhar atá ordaithe leis an Ionstraim Reachtúil (agus "Fógra" tugtha ar dhoiciméad na tairisceana). Ní mór breac-chuntas a leagan amach, inter alia, san Fhógra, maidir leis na cúinsí, na ffríicí agus na líomhaintí lena mbunaítear na forais le haghaidh srianadh nó dícháiliú mar aon le sonraí faoi na héifeachtaí dlíthiúla a bhaineann le Gealltanais don duine a sholáthraíonn é.

Níl oibleagáid ar bith ar fhaighteoir Fógra an tairiscint a ghlacadh (i.e., an Gealltanais a chur ar fáil). Mar sin féin, sa chás go bhfuil sé beartaithe ag an bhfaighteoir an tairiscint a ghlacadh, caitheadh siad é sin a dhéanamh laistigh de 21 lá (nó laistigh de cibé tréimhse níos faide a cheadódh OSFC). Le linn na tréimhse tairisceana sin, ní fhéadfaidh OSFC nó duine ar bith eile atá ar an eolas faoi eisiúint an Fhógra imeachtaí a thionscnamh maidir le srianadh agus dícháiliú fhaighteoir an Fhógra de bhun na gcúinsí, na bhfríicí agus na líomhaintí arna leagan amach san Fhógra.

21 Bíonn cuideachta dócmhainneach nuair nach bhfuil sí ábalta a fhiacha a íoc nuair atá siad dlite

22 Alt 682 d'Acht na gCuideachtaí 2014

23 Sa chás go bhfuil srian ar dhuine aonair faoi alt 819 d'Acht na gCuideachtaí 2014, ní fhéadfaidh léi/leis gníomhú ach mar stiúrthóir nó rúnaí cuideachta ar feadh tréimhse cúig bliana ina dhiaidh sin ar an gcoinníoll go gcomhlíonann an chuideachta lena mbaineann íoscheanglais áirithe um chaipitliú. I gcás cuideachta poiblí tteoranta teastaíonn scairchaipiteal glaoite íosta €500,000. I gcás cuideachta ar bith eile, is é €100,000 an figiúr comhfhreagrach..

24 Tá próiseas agus raon feidhme tuairiscithe leachtaitheoirí léirithe sna trí phríomhfhoilseachán OSFC, Fógra Cinneadh D/2002/3 arna fhorlínadh le Fógra Cinnidh D/2003/1 agus Fógra Faisnéise I/2009/1. Tá na doiciméid sin ar fáil ag www.odce.ie

25 Ailt 854 go 849 d'Acht na gCuideachtaí, 2014

Sa chás go gcinneann faighteoir Fógra an tairiscint a ghlacadh agus Foirm um Ghlacadh Gealltanais sínithe go cuí a chur ar ais, beidh siad faoi réir Dearbhú/Ordú um Shrianadh nó um Dhícháiliú ar an mbonn céanna is dá mba rud é gur fhorchuir an Ard-Chúirt srianadh nó dícháiliú. Dá bhrí sin, beidh sárú ar bith ina dhiaidh sin ar théarmaí an srianta nó an dícháilithe ina chion coiriúil agus beidh sé mar an gcéanna le sárú ar shrianadh nó ar dhícháiliú arna bhforchur ag an gCúirt.

In ainneoin go bhféadfadh sé gur sholáthair stiúrthóirí cuideachta nó daoine eile Gealltanais go deonach, féadfaidh siad fós, mar sin féin, iarratas a dhéanamh leis an gCúirt - ag am ar bith le linn thréimhse an srianta nó an dícháilithe - ag lorg faoiseamh a fháil, go hiomlán nó i bpáirt, ó théarmaí an srianta nó an dícháilithe, de réir mar is infheidhme. Cé go mbreithneoidh OSFC iarratais ar bith den sórt sin de réir cáis i gcomhthéacs na bhfíricí agus na gcúinsí faoi leith, ag féachaint don ghá seasamh le sláine an phróiseas, tá sé tuartha go rachaidh OSFC, i bhformhór na gcásanna, i gcoinne iarratas dá leithéid.

Agus tagairt á déanamh do dhícháiliú, déantar foráil sa reachtaíocht gurb é cúig bliana an uastréimhse don dícháiliú is féidir le OSFC a thairiscint trí Ghealltanais. Dá bhrí sin, i gcúinsí ina bhfuil sé de thuairim OSFC go bhfuil gá le thréimhse dhícháiliúcháin níos mó ná cúig bliana (cinneadh a dhéantar faoi threoir fhíríicí agus chúinsí faoi leith gach cáis agus dlí-eolaíochta ábhartha ar bith), ní dhéanfar tairiscint. Seachas sin, pléifear leis an gcúrsa trí iarratas a dhéanamh leis an Ard-Chúirt.

Cuideachtaí ag dul faoi leachtú

Faoi mar a fheictear ón Tábla thíos:

- tháinig méadú ar líon iomlán na leachtuithe dócmhainneacha (i.e. leachtuithe creidiúnaithe agus Cúirte araon) faoi thuairim 5% sa bhliain 2017, ach ní hionann é ach 51% de na leibhéil a chonacthas thiar sa bhliain 2012; agus
- tháinig laghdú ar líon na leachtuithe sócmhainneacha i rith na bliana 2017 i gcomparáid leis an mbliain 2016, ag freagairt do 61% de na leachtuithe go léir.

Tábla 6 Cuideachtaí ag dul faoi leachtú: 2012 - 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Leachtuithe creidiúnaithe	1,210	1,043	929	746	581	613
Leachtuithe Cúirte	107	76	78	70	61	63
<i>Iomlán leachtuithe dócmhainneacha</i>	<i>1,317</i>	<i>1,119</i>	<i>1,007</i>	<i>816</i>	<i>642</i>	<i>676</i>
Leachtuithe Ball	919	848	1,001	1,034	1,112	1,040
<i>Iomlán leachtuithe sócmhainneacha²⁶</i>	<i>919</i>	<i>848</i>	<i>1,001</i>	<i>1,034</i>	<i>1,112</i>	<i>1,040</i>
Leachtuithe iomlán	2,236	1,967	2,008	1,850	1,754	1,716

Tuarascálacha alt 682 leachtaitheoirí a fuarthas – 2017

Faoi mar a fheictear ó Thábla 5 ar leathanach 23, fuarthas 892 tuarascáil alt 682 leachtaitheoirí san iomlán le linn na bliana (2016: 944), dá raibh:

- 652 díobh ina dtuarascálacha tosaigh²⁷ (2016: 683); agus
- 240 díobh ina dtuarascálacha ina dhiaidh sin²⁸ (2016: 261).

26 Cé nach bhfuil ról ar bith ag an Oifig maidir le leachtuithe sócmhainneacha (is é sin leachtuithe ball), áirítear sonraí díobh ar mhaithe comhláine.

27 Is éard is tuarascáil tosaigh ann an chéad tuarascáil a fhaightear ó leachtaitheoir agus ní mór í a chur isteach laistigh de 6 mhí dá cheapachin/ceapachán. I bhformhór na gcásanna, bíonn an cinneadh cibé acu faoiseamh a thabhairt nó gan faoiseamh a thabhairt bunaithe ar an tuarascáil seo.

28 I roinnt cásanna teastaíonn tuarascáil ina dhiaidh sin a fháil ón leachtaitheoir nuair a bhíonn a imscrúduithe/himscrúduithe curtha ar aghaidh níos faide. Sa chás go gceaptar go bhfuil gá le tuarascáil ina dhiaidh sin, tugtar 'faoiseamh an tráth seo' maidir leis an tuarascáil tosaigh de ghnáth.

Cuirtear sonraí ar fáil sa Tábla thíos maidir le leithdháileadh earnála na gcuideachtaí i dtaca le tuarascálacha tosaigh na leachtaitheoirí a fuarthas le linn na bliana.

Tábla 7 Anailís earnálach ar thuiriscí tosaigh alt 682 na leachtaitheoirí a fuarthas - 2017

Earnáil	2017		2016	
	Líon	%	Líon	%
Mórdhíol & miondhíol	200	31	174	25
Foirgníocht	73	11	92	13
Gnóthas pobail, sóisialta & eile	61	9	89	13
Déantúsaíocht & priontáil	34	5	82	12
Óstáin, barrana & lónadóireacht	100	15	75	11
Margaíodh & bolscaireacht	15	2	46	7
Éastát réadach & lígean ar cíós	50	8	44	6
Teicnolaíocht & teileachumarsáid	40	6	31	4
Airgeadais & léasú	40	6	17	2
Iompar & dailiúcháin	16	2	15	2
Talmhaíocht, mianadóireacht & saothrú mara	18	3	12	2
Earcaíocht & seirbhísí slándála	5	1	6	1
Iomlán	652	100%	683	100%

Tráthúlacht thuirisciú na leachtaitheoirí

Thar an mbliain, d'eisigh an Oifig 43 (2016: 106) fógra chuig leachtaitheoirí inar tugadh comhairle dóibh go raibh siad i mainneachtain a n-oibleagáidí tuairiscithe reachtúla. Rinneadh beagnach gach ceann acu na mainneachtana a cheartú go pras mar thoradh ar an ngníomhaíocht sin agus, mar thoradh air sin, bhí 97% de na tuarascálacha a bhí dlite le linn na bliana faighte faoi dheireadh na bliana agus ní raibh ach 6 chéad tuarascáil amuigh. Is íseal an leibhéal loiceadh leachtaitheoirí a gcuid oibleagáidí tuairiscithe a chomhlíonadh agus d'fhéadfadh gníomhaíocht forfheidhmiúcháin chuí, suas go dtí cúiseamh coiriúil agus é sin san áireamh, a bheith mar thoradh ar shárúithe leanúnacha mar sin ar oibleagáidí reachtúla.

Caighdeán um thuirisciú na leachtaitheoirí

Mar a tuairiscíodh sna blianta roimhe, measadh go raibh caighdeán thuarascálacha na leachtaitheoirí a fuarthas le linn na bliana an-sásúil ar fad. Mar sin féin, ní raibh cáilíocht an tuairiscithe i gcásanna áirithe den chaighdeán a theastaigh. Sa chás go dtagann sé seo, déileálfaí leo thrí rannpháirtíocht leis na cleachtóirí ábhartha. Bheadh formhór na leachtaitheoirí sin ina mball gComhlacht Cuntasóireachta Forordaithe agus, mar sin, faoi shainchúram maoirseachta an ÚMICÉ (féach tuilleadh léiriú thíos).

Cáilíocht le haghaidh ceapadh mar leachtaitheoir nó scrúdaitheoir

Tá alt 633 den Acht, lenar tugadh isteach rialacha úra le haghaidh cáilíocht le ghníomhú mar leachtaitheoir ábhartha i gcomhthéacs an mhéid thuas chomh maith. Sainítear san Acht cúig chatagóir daoine aonair atá i dteideal gníomhú mar leachtaitheoir. Is iad sin:

- comhaltá Comhlacht Cuntasóireachta Forordaithe a bhfuil deimhniú cleachtais aige nó aici;
- aturnaetha a bhfuil deimhniú cleachtais acu;
- comhaltá comhlachtaí gairmiúla ar bith eile atá aitheanta chun na críche sin ag an ÚMICÉ (ceann ar bith faoi láthair);
- daoine atá cáilithe le ghníomhú mar leachtaitheoir i stát LEE²⁹ eile; agus
- daoine a bhfuil taithí phraiticiúil acu ar fhoirceannadh agus eolas acu ar an dlí ábhartha roimh thosach feidhme an Achta atá údaraithe ag an ÚMICÉ. Roimh údarú den chineál sin a thabhairt, caithfidh an ÚMICÉ a bheith sásta, agus iad téite i gcomhairle le OSFC, gur duine oiriúnach agus cuí é an duine le ghníomhú mar leachtaitheoir.

29 An Limistéar Eacnamaíoch Eorpach

Féadfaidh duine a rinne iarratas leis an ÚMICÉ ar údarú faoi (v) thuas leanúint ag gníomhú ag feitheamh chinneadh a n-iarratais. B'amhlaidh faoi dheireadh na bliana 2017 a d'iarr an IAASA go foirmiúil tuairimí a fháil ón Stiúirthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach i ndáil 10 daoine atá tar éis iarratas a dhéanamh ar údarúchán faoin bhforáil sin. Táthar tar éis tuairimí an Stiúirthóra i leith na n-iarratas úd a chur in iúl don ÚMICÉ.

Chomh maith leis na ceanglais um cháilíocht atá forordaithe in alt 633, déantar foráil in alt 634 go gcaithfidh gach leachtaitheoir árachas slánaíochta gairmiúla ("ÁSG") imleor a bheith i bhfeidhm acu. D'eisigh an ÚMICÉ Rialacháin ina bhforordaítear an leibhéal riachtanach ÁSG a theastaíonn agus tá na Rialacháin sin ar fáil ar shuíomh gréasáin an ÚMICÉ³⁰.

Déantar foráil i bhforáil ghaolmhar, alt 519 den Acht, nach féidir le duine gníomhú mar scrúdaitheoir ach amháin má tá siad cáilithe le gníomhú mar leachtaitheoir.

DÁILEADH EARNÁLA IONCHUR SEACHTRACH EILE (I.E. IONCHUIR SHEACHTRACHA SEACHAS TUARASCÁLACHA ALT 682 LEACHTAITHEOIRÍ)

Mar a fheictear ó Tábla 5, i gcomhiomlán ba ionann na hionchuir sheachtracha sin seachas tuarascálacha alt 682 leachtaitheoirí agus os cionn 29% (2016: 27%) de na hionchuir sheachtracha a fuarthas le linn na bliana. Sa Tábla thíos soláthraítear anailís ar dháileadh earnála na n-ionchur seachtrach eile sin.

Tábla 8 Leithdháileadh earnálach ionchur seachtrach cé is moite de thuiriscí 682 na leachtaitheoirí

Earnáil	2017		2016	
	Líon	%	Líon	%
Éastát réadach & ligan ar cíós	91	25	80	23
Nach cuideachta ann	30	8	55	15
Gnóthas pobail, sóisialta & pearsanta	26	7	39	11
Árachas, sláinte & obair shóisialta	25	6	33	10
Foirgníocht	19	5	24	7
Airgeadais & léasú	31	9	23	6
Déantúsaíocht & priontáil	20	5	19	5
Mórdhíol & miondhíol	34	9	16	5
Teicnolóíocht & teileachumarsáid	25	7	15	4
Iompar & dailiúcháin	26	7	14	4
Óstáin, barrana & lónadóireacht	13	4	14	4
Margaíodh & bolscaireacht	10	3	12	3
Talmhaíocht, mianadóireacht & saothrú mara	12	3	7	2
Earcaíocht & seirbhísí slándála	8	2	4	1
Earnáil ghnó eile	0	0	0	0
Iomlán	370	100%	355	100%

GEARÁIN

Faigheann an Oifig líonta suntasacha gearán ó bhail den phobal gach bliain. Le linn na bliana fuarthas 234 gearán ar an iomlán (2016: 248), arbh ionann é sin agus 18% (2016: 19%) de na hionchuir sheachtracha ar fad a fuarthas. Sa Tábla thíos soláthraítear anailís ar ábhar na ngearán a fuarthas.

Tábla 9 Gearáin a fuarthas (anailísithe de réir thréith na mainneachtana príomha)

	2017		2016	
		%		%
Bainteach le Cruinnithe Cinn Bhliana Ginearálta/Urghnácha	28	12	33	14
Iompar stiúirthóra (dualgais & chomhdú)	29	13	31	12
Líomhaintí maidir le trádáil mheargánta/calaoiseach/dócmhainneach	35	15	28	11
Líomhaintí brionnú/faisnéis/doiciméidí bhréige a thabhairt	12	5	23	9
Bainteach le fiachas gan íoc	13	5	19	7
Rochtain ar thaifid chuntasaíochta / miontuairiscí cruinnithe	13	5	14	6
Bainteach le clár na gcomhaltaí	10	4	12	5
Bainteach le iniúchadh/iniúcháir	16	7	10	4
Bainteach le glacadóireacht	2	1	9	4
Bainteach le seoladh cláraithe	17	7	8	3
Eisteanna ginearálta cearta scairshealbhóirí	5	2	7	3
Ag gníomhú mar stiúirthóirí le linn bheith féimheach/srianta/ dícháilithe	0	0	7	3
Cuideachtaí ag trádáil agus iad bainte de Chlár/díscaoilte	9	4	5	2
Bainteach le úsáid míchuí den focail "Teoranta"	3	1	5	2
Leachtú/athchuideachta	11	5	5	2
Taispeáint sonraí gnó	0	0	4	2
Saincheisteanna bainteach le hathrú na deireadh na bliana cuntasaíochta	11	5	2	1
Eile	20	9	26	10
Iomlán	234	100%	248	100%

TUARASCÁLACHA CIONTA INDÍOTÁILTE INIÚCHÓIRÍ

Réamhrá - forbheathnú ar chóras tuairiscithe iniúchóirí

Déantar foráil in alt 393(1) den Acht, sa chás, agus iniúchadh á dhéanamh acu agus de bhun iniúchadh a bheith á dhéanamh acu, go bhfaigheann iniúchóirí cuideachta faisnéis óna dtagann siad ar an tuairim go bhfuil forais réasúnta ann lena chreidiúint go ndearna an chuideachta, nó oifigeach nó gníomhaí de chuid na cuideachta, cion indíotáilte faoin Acht, go bhfuil ceangal ar na hiniúchóirí an tuairim sin a thuairisciú don Oifig. Rinne an Oifig treoir a fhorbairt agus a fhoilsiú chun cuidiú le hiniúchóirí cloí lena n-oibleagáidí maidir leis sin³¹.

Cineál na gcionta amhrasta a tuairiscíodh

Le linn na bliana, fuarthas 82 (2016: 69) tuarascáil um chionta indíotáilte ar an iomlán ó iniúchóirí (2015: 100). Sa Tábla thíos soláthraítear anailís ar chineál na gcionta amhrasta a cuireadh in iúl sna tuarascálacha sin. Ba cheart a shonrú nach dtagann líon na dtuarascálacha a fuarthas le líon na gcionta amhrasta a tuairiscíodh toisc go raibh tagairt déanta do níos mó ná cion amhrasta amháin sna tuarascálacha i roinnt cásanna.

Tábla 10 Anailís ar chionta indíotáilte a rabhtas in amhras orthu a thuairiscigh iniúchóirí

	2017		2016	
		%		%
Sárú iasachta stiúrthóirí	37	44	58	79
Mainneachtain leabhair chúí chuntas a choinneáil	15	18	10	14
Saincheisteanna bainteach le rochtain ar thaifid chuntasaíochta	1	1	2	3
Teip ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú	0	0	3	2
Saincheisteanna bainteach le ceadú na stiúrthóirí na ráitis airgeadais	2	2	1	1
Ráitis bhréigeach d'iniúchóirí	1	1	0	0
Oibleagáidí chun cuntais ghrúpa a ullmhú	2	2	0	0
Ráitis airgeadais d'eintitis	25	32	0	0
Iomlán	83³²	100%	74³²	100%

TUARASCÁLACHA NA SCRÚDAITHEOIRÍ

De bhun alt 534(6) den Acht, sa chás go gceaptar scrúdaitheoir ar chuideachta, soláthróidh sé/sí, a luaithe is féidir i ndiaidh é a ullmhú, cóip dá thuarascáil nó dá thuarascáil don OSFC. Fuarthas 28 tuairisc den sort sin ó scrúdaitheoirí tar éis bheith i dteagmháil leo agus eolas maidir lena iallach á thabhairt dóibh (2016: 5).

31 Fógra Cinnidh D/2006/2 – Treoir Leasaithe maidir le Dualgas Iniúchóirí Cionta Indíotáilte Amhrasacha a Thuairisciú don Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach. Rinneadh é sin a fhorlónadh le déanaí le Fógra Faisnéise I/2009/4 - Cionta an Dlí Cuideachtaí a Thuairisciú: Faisnéis d'Iniúchóirí

32 Léirigh roinnt tuarascálacha iniúcháir níos mó ná aon chion amhrasta

TARCHUIR

Faoi mar a luadh níos luaithe sa Chaibidil seo, tá an Oifig ina cuid de chreat reachtúil níos leithne lena gceadaítear malartú faisnéise rúnda idir comhlachtaí rialála, comhlachtaí forfheidhmiúcháin agus comhlachtaí ábhartha eile, faoi réir cosaintí agus teorainneacha cuí eile. Sa chomhthéacs sin, faigheann an Oifig seo atreoruithe ó chomhlachtaí reachtúla agus ó eintitis eile ó am go chéile. Le linn na bliana atá faoi athbhreithniú, fuair an Oifig 21 (2016: 28) atreorú dá leithéid ó roinnt foinsí.

TUARASCÁLACHA UM CHIONTA INDÍOTÁILTE COMHLACHTAÍ GAIRMIÚLA

Comhlachtaí Cuntasáíochta Aitheanta (“CCAanna”)³³

Sa chás go bhfuil forais réasúnta ag Coiste nó Binse Araíonachta CCA a chreidiúint go bhféadfadh sé go bhfuil cion indíotáilte faoin Acht déanta ag duine nuair a bhí an duine sin ina chomhalta de CCA, ceanglaítear ar CCA an cheist a thuirisciú don Oifig³⁴. Cé go bhfuarthas 4 thuirisc i rith na bliana faoi athbhreithniú, ba thuiriscí neamh-indíotáilte iad siúd (2016: 5).

Comhlachtaí Forordaithe Gairmiúla (“CFGanna”)

Mar an gcéanna, sa chás go bhfaigheann Coiste nó Binse Araíonachta CFG nár choinnigh comhalta a bhfuil leachtú³⁵, scrúdaitheoireacht³⁶ nó glacadóireacht³⁷ ar bun aige nó aici taifid chuí, nó má tá forais réasúnta acu a chreidiúint go bhfuil cion indíotáilte faoin Acht déanta ag an gcomhalta le inn leachtaithe, scrúdaitheoireachta nó glacadóireachta, ceanglaítear ar an CFG lena mbaineann an cheist a thuirisciú don Oifig.

Meastar na comhlachtaí cuntasáíochta forordaithe bheith mar sin de bhuan aitheantas an IAASA dóibh mar sin de réir chuid 15 den Acht.

Tagraíonn “Comhlacht gairmiúil forordaithe” i dtaca le hait 488, 558 agus 688 do choiste araíonachta nó do bhinse le comhlacht gairmiúil forordaithe a bhaineann le halt 633 (cáilíochtaí a shocrú do cheapadh leachtaitheoirí, scrúdaitheoirí agus glacadóirí).

Is iad seo a leanas na CFGanna úd:

- Dlí-Chumann na hÉireann
- CCCD - Comhlachas na gCuntasóirí Cairte Deimhniú
- CCI - Comhlachas na gCuntasóirí Idirnáisiúnta
- ICCB - Institiúid Chairte na gCuntasóirí Bainistíochta
- ICAPC - Institiúid Chairte an Airgeadais Phoiblí agus na Cuntasáíochta
- ICCSBB - Institiúid na gCuntasóirí Cairte i Sasana & sa Bhreatain Bheag
- ICCÉ - Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn
- ICCA - Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Albain
- ICDPÉ - Institiúid na gCuntasóirí Deimhniú Poiblí in Éirinn
- ICPC - Institiúid na gCuntasóirí Poiblí Corpraithe ar aistríodh a cuid ball chuige ICDPÉ Ireand chun cuspóirí rialála agus tacaíochta seirbhíse le feidhm ó 1 Meán Fómhair 2017

Ní bhfuarthas tuarascálacha den chineál seo ó CFGanna le linn na bliana (2016: 0).

33 Is éard is CCA ann comhlacht cuntasáíochta a bhfuil cead aige údarú a thabhairt dá chomhaltaí agus dá bhallghnólachtaí, ar an gcoinníoll gur shásaigh na comhaltaí sin critéir áirithe, chun gníomhú mar iniúchóirí reachtúla agus gnólachtaí iniúchóireachta faoi seach. Tá sé CCA ann, i.e.:

- Comhlachas na gCuntasóirí Deimhniú Cairte (CCDC)
- Institiúid na gCuntasóirí Deimhniú Poiblí in Éirinn (ICDP)
- Institiúid na gCuntasóirí Cairte i Sasana agus sa Bhreatain Bheag (ICAEW)
- Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn (ICCÉ)
- Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Albain (ICAS)
- Institiúid na gCuntasóirí Corpraithe Poiblí (ICCP)

34 Alt 931(4) den Acht

35 Alt 688 den Acht

36 Alt 558 den Acht

37 Alt 448 den Acht

TUARASCÁLACHA LEACHTAITHEOIRÍ MAIDIR LE COIRIÚLACHT FHÉIDEARTHA

Chomh maith lena n-oibleagáidí tuairiscithe faoi alt 682 mar atá sonraithe thuas, de réir alt 723(5) den Acht, ceanglaítear ar leachtaitheoirí, i gcúinsí ina ndealraítear go raibh iar-oifigeach nó oifigeach reatha ar bith de chuid na cuideachta lena mbaineann cionta as cion i dtaca leis an gcuideachta, tuarascáil a thabhairt don SIP agus an cheist a chur ar aghaidh chuig OSFC chomh maith. Baineann an oibleagáid tuairiscithe seo le gach leachtú, sócmhainneach agus dócmhainneach araon, (i.e. leachtú na gComhaltaí agus leachtú na gCreidiúnaithe Deonach agus leachtú Cúirte araon) mar an gcéanna. Le linn na bliana, níor fuarthas tuarascáil den sórt sin (2016: 0).

NOCHTUITHE FAOIN ACHT UM NOCHTADH COSANTA 2014³⁸

In Alt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, foráiltear go ndéanfaidh gach comhlacht poiblí tuarascáil a ullmhú agus a fhoilsiú, tráth nach déanaí ná an 30 Meitheamh gach bliain, ar tuarascáil é a bhaineann leis an mbliain díreach roimhe sin i bhfoirm nach féidir na daoine lena mbaineann a aithint. Ní mór go sonraítear an méid a leanas sa tuarascáil thuasluaite:

- i. líon na nochtuithe cosanta a tugadh don chomhlacht poiblí;
- ii. an gníomh (más ann dó) a rinneadh mar fhreagairt ar na nochtuithe cosanta sin; agus
- iii. aon fhaisnéis eile a bhaineann leis na nochtuithe cosanta sin agus an gníomh a rinneadh a iarrfaidh an tAire Caiteachais Phoiblí & Athchóirithe ó am go ham.

Leagtar amach tuarascáil na hOifige faoi Alt 22 in Aguisín 3 a ghabhann leis an Tuarascáil seo.

IONCHUIR INMHEÁNACHA

RÉAMHRÁ

Mar a fheicfead ón gcuid thuas den Chaibidil seo, tá an méid ionchur seachtrach a fuarthas den leithéid go osclaítear an chuid is mó comhaid chásanna mar fhreagra ar a dtugtar "ionchuir sheachtracha", m.sh., tuarascáil iniúchóra, tuarascáil leachtaitheora agus gearáin ón phobail. Mar aon leis na hionchuir sheachtracha sin, gineann an Oifig ar a dtugtar "ionchuir inmheánacha" chomh maith trí chur chuige réamhghníomhach maidir le forfheidhmiú an Achta.

Bíonn éagsúlachtaí ann maidir le cineál agus comhdhéanamh ionchur inmheánach ó bhliain go bliain ag féachaint do roinnt breithnithe ábhartha, lena n-áirítear:

- cuspóirí comhlíonta agus/nó forfheidhmithe ar leith na hOifige sa bhliain áirithe sin nó thar timthriall ar leith;
- saincheisteanna téamacha agus/nó saincheisteanna aonuaire arna n-eascairt;
- acmhainní foirne atá ar fáil agus na tacair shainscileanna lena mbaineann; agus
- fíricí agus cúinsí ábhartha eile.

Dá bhrí sin, is féidir raon ionchur inmheánach a bheith ann, trasna ceannteidil fhorfheidhmithe éagsúla. Áirítear ar shamplaí léiritheacha:

- gníomhaíochtaí lena ndírítear ar chineálacha ar leith daoine, m.sh., daoine ar féimheacha neamhscaoilte, srianta nó dícháilithe iad;
- fiosrúcháin shibhialta nó fiosrúcháin coiriúla arna dtosú as a stuaim féin;
- gníomhaíochtaí i ndáil le cuideachtaí dócmhainneacha díscailte; agus
- gníomhaíochtaí a bhaineann le feidhmiú/iompar leachtaitheora.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ LENA NDÍRÍTEAR AR CHINEÁLACHA AR LEITH DAOINE, M.SH., DAOINE AR FÉIMHEACHA NEAMHSCAOILTE, SRIANTA NÓ DÍCHÁILITHE IAD

Le linn na bliana, tionscnáodh fiosrúcháin i roinnt cásanna inar tháinig amhras chun cinn go raibh daoine arbh féimheacha neamhscaoilte, dícháilithe nó srianta iad ag gníomhú mar stiúrtóirí cuideachtaí nó i róil shonracha eile (amhail mar iniúchóirí) ce nach raibh cead acu sin a dhéanamh.

38 Tá an tAcht um Nochtadh Cosanta 2014 ar fáil ag <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2014/act/14/enacted/en/pdf>

IMSCRÚDITHE A TIONSCNAÍODH AR A CONLÁN FÉIN

Faoi mar a léiríodh thuas, tionscnaíonn an Oifig fiosrúcháin agus imscrúduithe ar a conlán féin sa chás go meastar go bhfuil gá leis sin nó go bhfuil sé riachtanach ag féachaint do na fíricí agus na cúinsí bunaidh. D'fhéadfadh an méid seo a leanas, mar shampla, a bheith ina spreagthaigh do ghníomhaíochtaí dá leithéid:

- ceisteanna a aithnítear go himmheánach;
- ceisteanna a atreoraítear go himmheánach;
- ceisteanna a aithnítear de bhun athbhreithniú ar ábhar a comhdaíodh leis an OCC nó doiciméid ábhartha eile;
- ceisteanna a aithnítear trí mhonatóireacht ar dhlíthíocht;
- ceisteanna a aithnítear trí athbhreithniú ar thuairiscí na bpáipéar, an idirlíon, na meáin shóisialta etc.

Ag brath ar chineál na gcúinsí bunaidh, d'fhéadfaí fiosrúcháin agus imscrúduithe na hOifige a chur ar aghaidh tuilleadh trí úsáid a bhaint as:

- cumhachtaí imscrúdaithe sibhialta an Stiúrthóra;
- cumhachtaí imscrúdaithe coiriúla an Stiúrthóra; agus/nó
- na cumhachtaí atá dílsithe sna Gardaí atá tugtha ar iasacht don Oifig trí bhua na n-oifigeach sin a bheith ina mbaill den Gharda Síochána.

CUIDEACHTAÍ DÓCMHAINNEACHA DÍSCAOILTE

Tugann an Oifig "*cuideachtaí dócmhainneacha díscailte*" ar na cuideachtaí seo a leanas:

- cuideachtaí a baineadh den Chlár toisc gur theip orthu a dtuairisceáin bhliantúla a chomhdú; agus
- a raibh dliteanais acu an dáta ar baineadh den chlár iad, cibé acu dliteanais iarbhrí, theagmhasacha nó ionchasacha.

Is faoin Oifig atá sé iarratas a dhéanamh leis an Ard-Chúirt ar dhícháiliú stiúrthóirí cuideachta dá leithéid a baineadh den Chlár³⁹. Mar sin féin, foráiltear sa dlí chomh maith⁴⁰ nach féidir leis an gCúirt duine a dhícháiliú a léiríonn don Chúirt nach raibh dliteanais ar bith ag an gcuideachta nuair a baineadh den Chlár í nó gur urscaoileadh na dliteanais sin sular tionscnaíodh an t-iarratas ar dhícháiliú. Agus an smachtbhanna atá le forchur á bhreithniú, féadfaidh an Chúirt ina áit sin srian⁴¹ a chur ar an stiúrthóir (na stiúrthóirí) sa chás go mbreithníonn sí nach bhfuil gá le dícháiliú faoi na cúinsí faoi leith⁴².

Sa chás go bhfuil fianaise ann go raibh cuideachta dócmhainneach ar an dáta ar baineadh den Chlár í, is é beartas an Oifig breathnú ar fhéachaint le stiúrthóirí na cuideachta a dhícháiliú. Is é an fáth leis sin, trí chead a thabhairt chun an chuideachta a bhaint den Chlár, seachnaíonn na stiúrthóirí an chuideachta a thabhairt chun críche ar an dóigh cheart, i.e., trí leachtaitheoir a cheapadh. Mura gceptar leachtaitheoir, seachnaíonn stiúrthóirí na cuideachta mionscrúdú ar a n-íompraíocht arna sholáthar le halt 682 den Acht.

Sa chás go measann an Oifig go bhfuil stiúrthóir faoi dhliteanas dícháilithe sna cúinsí sin, féadfaidh sí deis a thairiscint don duine aonair lena mbaineann le Gealltanais um Dhícháiliú a chur isteach ar bhonn deonach. I gcomhthéacs an mhéid thuas, rud fiúntacha eile ná, sa chás go mbaintear cuideachta den Chlár, déantar na sócmhainní atá fágtha aici a dhílsiú san Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe de réir fhorálacha an Achta Maoine Stáit 1954.

Ba le hinfhaighteacht acmhainní breise a ceadaíodh le linn na bliana 2017 don Oifig chun tabhairt faoi imscrúdú breise ar stiúrthóirí a lig dá gcuideachtaí chun baint de Chlár na gCuideachtaí agus dliteanais suntasacha fóg gan íos acu. Bíonn na daoine úd faoi dhliteanas dícháilithe de bhun alt 842(h) den Acht. D'imscrúdaigh an Oifig roinnt cuideachtaí laistigh den chatagóir úd, agus chuir tús le próiseas dícháilithe i gcoinne roinnt stiúrthóirí cuideachtaí. Faoi dheireadh na bliana 2017, dícháilíodh 4 stiúrthóirí le dhá chuideachta neamhghaolmhara de bhun Ghnóthais Dícháilithe saorálacha a glacadh faoi alt 851 den Acht. Is féidir na gnóthais sin a thabhairt mar mhalairt d'imeachtaí Ard-Chúirte de bhun alt 842(h). Táthar ag dúil go mbeidh méadú suntasach i rith na bliana 2018 ar líon na stiúrthóirí a dhícháileofar sna cineálacha cásanna úd trí mheán iarratais chun na hArd-Chúirte faoi Alt 842(h) nó trí Ghnóthais Dícháilithe a thaisceadh go saorálach faoi Alt 851.

39 Alt 842(h) d'Acht na gCuideachtaí, 2014

40 Alt 843(3) d'Acht na gCuideachtaí, 2014

41 Alt 819 d'Acht na gCuideachtaí, 2014

42 Alt 845(3) d'Acht na gCuideachtaí, 2014

GNÍOMHARTHA A BHAINNEANN LE FEIDHMÍOCHTA/IOMPAR LEACHTAITHEORA

Is ceann de príomhfheidhmeanna reachtúla an Stiúrthóra ná:

"...ról maoirseachta a fheidhmiú, a mhéid is a cheapann an Stiúrthóir é a bheith riachtanach nó iomchuí, maidir le gníomhaíocht leachtaitheoirí agus glacadóirí i gcomhlíonadh a bhfeidhmeanna faoin Acht seo⁴³.

Cé go dtugtar modh don Oifig le próiseas alt 682, faoi mar a léiríodh níos luaithe sa Chaibidil seo, maoirseacht neamhdhíreach a dhéanamh ar ghnéithe áirithe d'obair na leachtaitheoirí, ó am go chéile breathnaíonn na Oifig go bhfuil sé cuí nó riachtanach a bheith páirteach i maoirseacht níos díri ar obair na leachtaitheoirí. Tugtar éifeacht don mhaoirseacht níos díri seo trí na cumhachtaí a thugtar le hAlt 653 den Acht a fheidhmiú⁴⁴.

Déantar foráil in alt 653 den Acht gur féidir leis an Stiúrthóir an méid seo a leanas a dhéanamh:

- táirgeadh leabhair leachtaitheora a iarraidh, dá chonlán féin nó de bhun gearáin ó chomhalta, ranníocóir nó creidiúnaí cuideachta, chun iad a scrúdú - maidir le próiseas leachtaithe faoi leith, nó maidir le gach leachtú a rinne an leachtaitheoir; agus
- freagraí an leachtaitheora ar cheisteanna ar bith a bhaineann le hábhar leabhar dá leithéid a iarraidh, chomh maith leis a mhéid cuidithe is féidir leis an leachtaitheoir a thabhairt go réasúnta maidir leis an gceist.

Tá cosaintí agus teorainneacha áirithe ag gabháil leis na cumhachtaí a tugadh don Stiúrthóir le halt 653, i.e.:

- ní mór don Oifig an chúis (na cúiseanna) lena bhfuil an t-iarratas á dhéanamh a chur in iúl don leachtaitheoir freagróra; agus
- ní fhéadfar iarratas a dhéanamh i dtaca le leabhair a bhaineann le leachtú a tugadh chun críche níos mó ná sé bliana roimh an iarratas.

CANDAM NA N-IONCHUR INMHEÁNACH - 2017

Le linn 2017, gineadh 97⁴⁵ (2016: 128) ionchur inmheánach ar an iomlán.

43 Alt 949(1)(e) d'Acht na gCuideachtaí 2014

44 Áirítear ar alt 446 den Acht foráil chomhchosúil a bhaineann le glacadóirí

45 Bainteach leis na catagóirí leathana um cheisteanna féimheachta, iniúchóireachta, calaoise, dícháiliúcháin agus comhdaithe

CUID B: TRÉCHUIR

Go ginearálta, osclaítear comhad cáis mar thoradh ar ionchuir, bídis ó fhoinsí inmheánacha nó seachtracha. I gcás tuarascálacha alt 682 leachtaitheoirí, tagann cásanna ar chonclúid nádúrtha go ginearálta sa chás go ndearnadh cinneadh cibé acu faoiseamh a thabhairt don leachtaitheoir nó gan faoiseamh a thabhairt dó nó dí ón oibleagáid srianadh stiúrthóirí na cuideachta a fháil, agus sa chás go dtugtar faoiseamh, dúntar an comhad de ghnáth.

Sa chás nach dtugtar faoiseamh, nó nach dtugtar ach faoiseamh páirteach (i.e., go dtugtar é maidir le cuid de na stiúrthóirí, ach ní iad ar fad), tabharfaidh an Oifig cuireadh de ghnáth don stiúrthóir (na stiúrthóirí) ábhartha chun Gealltanais um Shrianadh (nó Dícháiliú, más infheidhme) a sholáthar. Mura ghlactar tairiscint um Ghealltanais (nó mura bhfuil tairiscint um Ghealltanais oiriúnach, i measúnú na hOifige), beidh ar an leachtaitheoir iarratas a dhéanamh leis an gCúirt. Déanann an Oifig monatóireacht ar an dul chun cinn trí na Cúirteanna ar na himeachtaí ábhartha um shrianadh nó um dhícháiliú agus déantar an toradh a thairiscint a luaite is a chinntear na himeachtaí. Déanann an Oifig athbhreithniú chomh maith, áfach, ó am go chéile nuair a thugann sí buarthaí faoi deara maidir le, mar shampla:

- moltaí inchreidte maidir le táillí iomarcacha leachtaitheoirí;
- mainneachtain fhollasach maidir le sócmhainní a dháileadh ar bhonn tráthúil; agus
- mainneachtain fhollasach maidir le leachtú a thabhairt chun críche laistigh de thréimhse ama réasúnta.

I gcás ionchur eile, amhail, mar shampla, tuarascálacha iniúcháirí, gearáin ón phobail, nochtadh cosanta, atreoruithe etc., osclaítear comhad agus déantar mionscrúdú ar an ábhar lena chinneadh, ar an gcéad dul síos, an cheist í a thagann faoi shainchúram na hOifige nó nach ea. Ó sin amach, déantar dul chun cinn ar chásanna ar an mbonn a mheastar a bheith is oiriúnaí dá gcúinsí aonair, le modhanna dul chun cinn lena n-áirítear, mar shampla:

- buaileadh leis an ngearánaí, ag féachaint de ghnáth le tuiscint níos fearr a fháil ar na ceistanna a bhfuil gearán á ndéanamh fúthu;
- buaileadh leis na stiúrthóirí (mar shampla, i gcás a bhaineann le hiasachtaí na stiúrthóirí);
- cumhachtaí sibhialta a fheidhmiú, amhail, mar shampla, éilimh a eisiúint chuig:
  - cuideachtaí agus a stiúrthóirí le haghaidh miontuairiscí cruinnithe agus cláir reachtúla a tháirgeadh;
  - cuideachtaí agus a stiúrthóirí le haghaidh leabhair agus thaifid na cuideachta a tháirgeadh;
  - leachtaitheoirí le haghaidh a leabhair agus a dtaifid a tháirgeadh, i.e. leabhair agus taifid an leachtaitheóra féin seachas iad na gcuideachta á leachtú (a d'fhéadfadh, go comhthreomhar, a lorg);
  - iniúcháirí ag éileamh soláthar faisnéis fhorlíontach maidir leis tuarascáil chion indíotáilte a fuarthas;
  - daoine a ghníomhaíonn, nó a airbheartaíonn go bhfuil siad ag gníomhú, mar iniúcháirí maidir le táirgeadh fianaise ar a gcáilíochtaí;
  - féimhgh a ghníomhaíonn mar stiúrthóirí agus rúnaithe gcuideachtaí, ag lorg ráiteas faoi mhionn maidir le stádas dócmhainneachta; agus
  - leachtaitheoirí a gceanglaítear orthu go gcomhdaíonn siad tuarascálacha alt 682 amuigh;
- cumhachtaí coiriúla a fheidhmiú, amhail, mar shampla, barántais chuardaigh a dhéanamh, cumhachtaí gabhála agus coinneála a fheidhmiú etc.;
- idirchaidreamh a dhéanamh le húdaráis reachtúla eile a d'fhéadfadh a bheith ábalta cuidiú leis an Oifig ina gcuid fiosrúcháin, mar shampla trí fhaisnéis ábhartha a chomhroinnt.

Nuair a chríochnaítear fiosrúcháin na hOifige, déantar cinneadh maidir leis an ngníomhaíocht is fearr a dhéanfar. D'fhéadfadh an méid seo a leanas, mar shampla, a bheith san áireamh leis sin:

- an cinneadh gan gníomhaíocht ar bith eile a dhéanamh (mar shampla, sa chás go dtugtar le fios trí fhiosrúcháin nár sáraíodh an dlí cuideachtaí nó sa chás nach bhfuil i gceist ach mionsárú agus go mbeadh gníomhaíocht forfheidhmiúcháin, dár réir sin, neamh-chomhréireach);
- cinneadh gan gníomhaíocht forfheidhmiúcháin a dhéanamh an t-am seo ach, seachas sin, rabhadh a eisiúint ina sonraítear má tharlaíonn sé arís go dtapófar gníomhaíocht forfheidhmiúcháin (mar shampla, sa chás gur ceartaíodh agus/nó gur feabhsaíodh an sárú chun sástacht OSFC);
- cúrsaí a bhaineann le sainchúraim faoi seach údaráis reachtúil nó comhlachtaí gairmiúla a atreorú chucu;
- eisiúint ordacháin sibhialta, m.sh., treoracha do chuideachtaí agus/nó a gcuid stiúrthóirí á cheangal ar leigheas mainneachtainí luaite laistigh de fhrámaí ama a fhorordaít;
- tionscnamh imeachtaí sibhialta, i.e. iarratais Cúirte d'fhonn na leigheasanna sonraithe;
- tionscnamh imeachtaí coiriúla a choimre nó tharchuir chuig an SIP lena mbreithniú maidir lenar cheart cúisimh a dhíriú ar díotáil.

Tá sonraí leagtha amach sna Táblaí seo a leanas maidir le líonta na gcásanna a chuir an Oifig chun cinn le linn na bliana atá faoi athbhreithniú. Tá sonraí maidir leis an hionchuir a shreabhann ó phróiseáil líonta na gcásanna éagsúla mionsonraithe sa chéad roinn eile den Chaibidil seo.

Tábla 11 Tréachur thuairiscí 682 na leachtaitheoirí - 2017

Tuairiscí alt 682 idir lámha ar 1 Eanáir, 2017	425
Tuairiscí nua a fuarthas i 2017	652
Lúide: Tuairiscí ar a rinneadh cinntí i 2017	600
Tuairiscí alt 682 idir lámha ar 31 Nollaig, 2017	477

Tá sonraí maidir le cinntí na hOifige um thuarascálacha leachtaitheoirí curtha ar fáil níos déanaí sa Chaibidil seo.

Tábla 12 Tréachur cásanna eile - 2017

Cásanna eile idir lámha ar 1 Eanáir, 2017	93
Cásanna nua a osclaíodh i 2017	467
Lúide: Cásanna a críochnaíodh i 2017	471
Cásanna eile idir lámha ar 31 Nollaig, 2017	89

CUID C: ASCHUIR

ASCHUIR Ó PHRÓISEAS ALT 682 (I.E., TUAIRISCIÚ LEACHTAITHEORA)

Rinne an Oifig cinntí cinntitheacha (i.e. cinntí seachas 'Faioseamh ag an tráth seo' a thabhairt) maidir le 600 tuarascáil leachtaitheoirí le linn 2017 (2016: 736), agus rinneadh 265 cinneadh eile chun 'Faioseamh ag an tráth seo' a thabhairt (2016: 254).

As na cinntí cinntitheacha a rinneadh le linn 2017, rinneadh 501 díobh san iomlán maidir le tuarascálacha tosaigh (2016: 545), agus rinneadh 99 ceann eile díobh maidir le tuarascálacha ina dhiaidh sin (2016: 191).

Tá anailís déanta ar na cinntí a rinneadh maidir le tuarascálacha tosaigh agus tuarascálacha ina dhiaidh sin faoi seach sa chéad dá Thábla seo a leanas.

Tábla 13 Anailís ar chinntí a rinneadh i ndáil le tuairiscí tosaigh alt 682 na leachtaitheoirí

Cineál cinnidh	2017		2016	
		%		%
Faioseamh iomlán ⁴⁶	476	76	503	74
Gan faioseamh a dhámhadh ⁴⁷	19	3	27	4
Faioseamh páirteach ⁴⁸	6	1	15	2
Faioseamh ag an am seo ⁴⁹	126	20	137	20
Iomlán	627	100%	682	100%

Table 14 Analysis of decisions taken in respect of subsequent liquidators' section 682 reports

Cineál cinnidh	2017		2016	
		%		%
Faioseamh iomlán ⁴⁶	73	31	138	45
Gan faioseamh a dhámhadh ⁴⁷	20	9	43	14
Faioseamh páirteach ⁴⁸	6	2	10	3
Faioseamh ag an am seo ⁴⁹	139	58	117	38
Iomlán	238	100%	308	100%

46 Dámhadh faioseamh iomlán i gcásanna ina ceapann an Oifig tuairim, bunaithe ar eolas le fáil (tuairisc(i) an leachtaitheoir san áireamh), go dealraíonn di gur ghníomhaigh gach stiúrthóir uile na cuideachta dócmhainní go macánta agus go freagrach agus cúrsaí na cuideachta á stiúradh acu.

47 Níor dámhadh faioseamh nuair ceapann an Oifig tuairim, bunaithe ar eolas a le fáil (tuairisc(i) an leachtaitheoir san áireamh), nach bhfuil go leor fianaise gur ghníomhaigh aon cheann de stiúrthóirí na cuideachta dócmhainní go macánta agus go freagrach agus cúrsaí na cuideachta á stiúradh acu.

48 Dámhadh faioseamh páirteach in imthosca ina ceapann an Oifig tuairim, bunaithe ar eolas le fáil (tuairisc(i) an leachtaitheoir san áireamh), go dealraíonn di gur ghníomhaigh roinnt stiúrthóirí na cuideachta dócmhainní ach nach leo ar fad go macánta agus go freagrach agus cúrsaí na cuideachta á stiúradh acu.

49 Dámhadh 'Faioseamh ag an am seo' i gcásanna ina raibh an Oifig sásta gur theastaigh tuilleadh ama ón leachtaitheoir chun a imscrúdú ar chúis le forléasadh na cuideachta a dul chun cinn / críochnú. Ar an dul céanna, ó am go ham, síleann an Oifig go bhfuil gá cinneadh cinntitheach a chur ar athlár mar gheall ar castacht cúrsaí cuideachtaí áirithe agus an riachtanas gaolmhar rannpháirtíocht forlíontach leis an leachtaitheoir bainteach. Agus 'Faioseamh ag an am seo' dámhaithe, tá ceangal ar a leachtaitheoir tuairisc nua a thabhairt isteach.

Cinntí faoiseamh a rinneadh ar thuairiscí leachtaitheora

Tá liosta iomlán de na stiúirthóirí, agus na cuideachtaí gaolmhara, ar tugadh faoiseamh iomlán agus faoiseamh ag an tráth seo dóibh faoi seach le linn 2017 ar fáil ar www.odce.ie.

Gealltanais maidir le Srianadh agus Dícháiliú

Faoi mar atá sonraithe níos luaithe sa Chaibidil seo, i ndiaidh thosach feidhme an Achta seo an 1 Meitheamh, 2015, thug an Oifig nós imeachta úr isteach lenar féidir cuireadh a thabhairt do na stiúirthóirí sin, maidir lena bhfuil cinneadh déanta ina leith nár cheart faoiseamh a thabhairt don leachtaitheoir ón oibleagáid iarratas a dhéanamh leis an Ard-Chúirt dá Srianadh, chun Gealltanais um Shrianadh (nó Dícháiliú, más infheidhme) a chur isteach go deonach. Leagtar amach líon na dtairiscintí um Ghealltanais a eisíodh le linn na bliana atá faoi athbhreithniú sa Tábla thíos, mar aon le sonraí maidir le líon na dtairiscintí um Ghealltanais a glacadh agus a diúltaíodh.

Tábla 15 Tairiscintí gealltanais eisithe, ar glacadh leo agus diúltaithe

	2017		2016	
	Cásanna	Stiúirthóirí	Cásanna	Stiúirthóirí
<i>Srianta⁵⁰</i>				
Líon incháilithe do thairiscintí gnóthais	50	103	84	143
Líon na dtairiscintí a eisíodh	43	90	80	138
Líon na dtairiscintí a glacadh	42	83	60	93
Líon na dtairiscintí nár glacadh	1	4	17	28
Líon na dtairiscintí gan glacadh ag deireadh na bliana:	2	3	3	17
<i>Dícháiliúcháin:</i>				
Líon incháilithe do thairiscintí gnóthais	3	4	5	8
Líon na dtairiscintí a eisíodh	3	4	5	8
Líon na dtairiscintí a glacadh	1	1	5	8
Líon na dtairiscintí nár glacadh	1	1	0	0
Líon na dtairiscintí gan glacadh ag deireadh na bliana:	1	2	0	0

⁵⁰ Baineann roinnt sriantaí a glacadh sa bhliain 2017 le gnóthais a tairgeadh thiar sa bhliain 2016.

Toradh iarratais na leachtaitheoirí leis an gCúirt

Faoi mar a léiríodh níos luaithe sa Chaibidil seo, sa chás nár thug an Oifig faoiseamh agus sa chás nár glacadh cuiridh chun Gealltanais a chur isteach, ceanglaítear ar leachtaitheoirí iarratas a dhéanamh leis an Ard-Chúirt chun an stiúrtóir (stiúrtóirí) cuideachta ábhartha a shrianadh. I gcásanna áirithe, roghnóidh leachtaitheoirí, mar thoradh ar a n-imscrúduithe féin, féachaint le stiúrtóir a dhícháiliú seachas iad a shrianadh. Tá sonraí leagtha amach sa Tábla thíos ar thoradh iarratais na leachtaitheoirí leis an gCúirt arna seachadadh ag an Ard-Chúirt le linn na bliana.

Tábla 16 Torthaí iarratais na leachtaitheoirí chuig an gCúirt – 2017

	2017		2016	
	Cases	Directors	Cases	Directors
Dearbhairte um shrianadh deonta	17	31	48	90
Orduithe dícháiliú deonta	6	9	7	11
Gan Orduithe nó Dearbhairte deonta	7	11	11	23
Iomlán	30	51	62⁵¹	124

De bhun Gealltanais nó Orduithe Cúirte, rinneadh 118⁵² (2016: 183) stiúrtóir san iomlán a shrianadh agus rinneadh 10 (2016: 19) stiúrtóir a dhícháiliú⁵³. Further analysis of the Orders made by the Court on foot of liquidators' applications and Undertakings is provided in Appendices 4 to 6 of this Report.

Firicí agus cúinsí a mheas an Ardchúirt agus Orduithe Dícháilithe á ndéanamh agus a mheas an OSFC agus Gnóthais Dhícháilithe á dtairiscint

Chun críoch léiritheach tá leagtha amach thíos samplaí léiritheacha de na cineálacha saincheistanna a mheas an Ardchúirt agus Orduithe Dícháilithe á ndéanamh nó a thug an OSFC aird orthu agus Gnóthais Dhícháilithe á dtairiscint (agus ar glacadh Gnóthais mar fhreagra orthu). Tá an liosta iomlán leagtha amach in Aiguisín 5 a ghabhann leis an Tuarascáil seo. I ngach cás, tháinig na hOrduithe/na Gnóthais mar thoradh ar thuarascálacha na leachtaitheoirí a bhaineann le hAlt 682 tar éis, i gcás inar gá, faisnéis bhreise agus soiléiriú a iarrann an OSFC a sholáthar:

- chuaigh cuideachtaí a bhí gníomhach le hallmhairiú agus athdhíol carr ardluacha faoi leachtú de bhun achainí leis na Coimisinéirí Ioncaim ar chánacha gan íoc isteach is amach ar €2.5 milliún. Mhainnigh an chuideachta chun leabhair agus taifid chúí a choinneáil, agus ní raibh sí comhlíontach ó thaobh cánacha ar feadh roinnt blianta sular leachtaíodh í. Ar feadh achair ghairid roimh an leachtú chláraigh an chuideachta duine samhailteacht mar stiúrtóir na cuideachta leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí. Mhainnigh an chuideachta chun cuntais iniúchta a chomhdú leis an OCC ar feadh 5 bliana roimh an leachtú, agus níor chomhoibrigh stiúrtóir na cuideachta go leordhóthanach leis an leachtaitheoir. Ghlac an stiúrtóir le tairiscint de Ghnóthas Dícháilithe ar feadh tréimhse 5 bliana.
- bhí riaráistí nach beag ag cuideachta i mbun gníomhaíochtaí tógála, foirgníochta agus réadmhaoine ginearálta leis na Coimisinéirí Ioncaim. Dhearbhaigh an chuideachta CBL faoi bhun luacha maidir le díolacháin réadmhaoine, cíosanna réadmhaoine agus saothair eile a críochnaíodh. Ní dearbhaíodh CBL ar bith freisin do na Coimisinéirí Ioncaim maidir le fáiltais airgid thirim. Mhainnigh an chuideachta chun leabhair agus taifid chúí a choinneáil ar feadh achar fada ama. Cé go raibh idirbhearta nach beag ag gabháil trí chuntais na Cuideachta, ba bheag díobh a cuireadh ar fáil don leachtaitheoir i dtéarmaí taifead. Mhainnigh na stiúrtóirí chun comhoibriú go leordhóthanach leis an Leachtaitheoir. Mhainnigh na stiúrtóirí chun suimeanan dlite don Chuideachta a bhailiú. Mhainnigh siad chun Ráiteas Gnóthais a sheachadadh laistigh den spriocdháta iomchuí. Mhainníds tráth i ndiaidh a chéile chun tuairiscian bhliantúla reachtúla a chomhdú leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí faoina ndáta dlite.

51 Ní iomlán ionann le suim an méid sin thuas mar gheall ar an bhfíric go bhfuil, i gcúig chás, cuireadh srian ar roinnt stiúrtóirí agus dícháilíodh eile.

52 Aiguisín 4

53 Aiguisín 5

- thrádáil cuideachta a bhí gníomhach le soláthar seirbhísí slándála soghluaiste agus ar an láthair agus iad dócmhainneach ó thosach a corpraithe. Ghearríoc na stiúrthóirí dliteanas na Cuideachta do na Coimisinéirí Loncaim i ndáil le hÍMAT/ÁSPC agus leis an CBL. Baineadh leas as an ÍMAT/ÁSPC a asbhaineadh den fhoireann chun oibríochtaí na Cuideachta a chistiú, agus d'fhág sé sin an fhoireann i suíomh leochaileach dá réir. Chreid an Leachtaitheoir murar chríochnaigh na Coimisinéirí Loncaim iniúchadh cánach ar an gcuideachta go mbeadh na stiúrthóirí fós ag trádáil ar aghaidh, cé go raibh sí dócmhainneach. Na hidirbhearta a cuireadh trí chuntais bhainc na Cuideachta; chuaigh siad chun tairbhe pearsanta na stiúrthóirí, agus cuireadh moill le híocaíocht do chreidiúnaithe dá bharr. Níor phléigh na stiúrthóirí leis an Leachtaitheoir, agus mhainnigh siad chun leabhair agus taifid na Cuideachtaí a sholáthar dó. Sholáthair na Stiúrthóirí Ráiteas Cúrsaí míchruinn ag cruinniú na gcreidiúnaithe inar léiríodh sócmhainní na Cuideachta nach raibh ann ag an dáta foirceanta.
- stiúrthóirí le salón gruagaireachta ar mhainnigh orthu chun oibleagáidí agus dualgais na gCoimisinéirí Loncaim a chomhlíonadh, ónar tháinig dliteanas chánach arbh fhiú €153,770.72 iad. D'íoc an cuideachta na creidiúnaithe eile agus réamhíocadh €53,875 leis an gcuideachta nuair nárbh fhéidir léi a cuid dliteanas do na Coimisinéirí Loncaim a ghlánadh. Lean an cuideachta ar aghaidh ag trádáil agus í dócmhainneach, agus bhí an cuideachta dócmhainneach bunaithe ar fhaisnéis ón gclár comhardaithe ón uair a thosaigh sí ag trádáil. Sháraigh an cuideachta Achtanna na gCuideachtaí freisin nuair a mhainnigh sí chun Tuairisceáin Reachtúla a chomhdú leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí. Ghlac Athchuideachta an gnó ar láimh nuair a dúnadh an cuideachta. Thuairiscigh an leachtaitheoir gur freagraíodh d'fhiosruithe leis na Stiúrthóirí go neamhdhóthanach.
- thug na Coimisinéirí Loncaim achainí chuig an Ard-Chúirt d'fhoirceannadh na cuideachta sin a bhí i mbun gnó le déantúsaíocht táirgí adhmaid. Tháinig an t-achainí sin mar fhreagra ar dhliteanas chánach arbh fhiú €2,447,616.76 iad. Lig na stiúrthóirí don cuideachta sin chun leanúint ar aghaidh i mbun trádála agus í dócmhainneach, agus lean an cuideachta ar aghaidh ag trádáil ón dáta díscailte ag trádáil gan stádas dlíthiúil. Sháraigh an cuideachta Achtanna na gCuideachtaí leis an gceanglas chun tuairisceáin reachtúla bliantúla a chomhdú chuig an Oifig um Chlárú Cuideachtaí, agus baineadh den chlár faoi dhó í. Baineadh an tsuim €10,000 de chuntas bainc na Cuideachta, agus íocadh í le duine amháin de na stiúrthóirí 3 lá roimh leachtú. Bhreithnigh an leachtaitheoir mar íocaíocht fhabhrach é seo agus baineadh chuid mhaith de threalamh agus gléasra na cuideachta sa tréimhse ag druidim leis an leachtú, agus níor soláthraíodh doiciméadúchán tacaíochta ar bith i leith an bhirt úd in ainneoin iarratais ón leachtaitheoir air. Mhainnigh an stiúrthóir freisin chun freagairt d'fhiosruithe a thug an leachtaitheoir aníos i rith an imscrúdaithe sin.

ASCHUIR NA HOIBRE FORFHEIDHMIÚCHÁIN

Tá roinnt cineálacha éagsúla d'obair forfheidhmiúcháin na hOifige ann, lena n-áirítear;

- oibriú le stiúrthóirí cuideachta agus páirtithe leasmhara eile d'fhonn ceartú/feabhsú deonach a fháil déanta ar chásanna um neamhchomhlíonadh;
- cumhachtaí an Stiúrthóra a fheidhmiú chun comhlíonadh a chinntiú agus/nó fiosrúcháin agus imscrúdúithe a chur chun cinn;
- feidhmiú feidhmeanna an Stiúrthóra comhlíonadh a cheadú/a éascú;
- leigheasanna sibhialta a lorg san Ard-Chúirt mar fhreagra ar léiriú neamhchomhlíonadh;
- imeachtaí coiriúla achoimre a thionscnamh os comhair na Cúirte Dúiche;
- sa chás, agus imscrúdú mionsonraithe a bheith déanta agus tugtha chun críche ar bhonn sin go léirítear leis na comharthaí coiriúlachta amhrasta go bhféadfadh gá a bheith le triail ar díotáil, ag atreorú comhad chuig an SIP le breithniú a dhéanamh cibé an bhfuil gá le hionchúiseamh coiriúil os comhair na Cúirte Cuarda a chur i leith na gcúrsaí iontu nó nach bhfuil; agus
- comharthaí maidir le sárúithe féideartha ar fhorálacha rialála seachas na cinn a bhaineann leis an dlí cuideachtaí a atreorú chuig rialtóirí ábhartha eile (agus atreorú cúrsaí ábhartha chuig comhlachtaí gairmiúla a chuimsiú chomh maith);

Tá sonraí tugtha maidir leis na príomhaschuir a bhaineann le gníomhaíochtaí forfheidhmiúcháin na hOifige thíos.

CEARTÚ/FEABHSÚ DEONACH A FHÁIL

Sáruiithe iasachtaí stiúirthóirí

I 37 cás (2016: 58) sa chás gur tuairiscíodh sáruiithe amhrasta iasachtaí stiúirthóirí, nó gur tháinig siad chun feasa ar dhóigh ar bith eile, rinneadh ceartúcháin (lena n-áirítear aisíocaíocht/laghú iasachtaí) darbh luach €15.5milliún (2016: €17milliún) mar thoradh ar ghníomhaíochtaí na hOifige. Tá ceartúcháin den sórt sin ar mhaithe le comhaltaí agus creidiúnaithe cuideachtaí lena mbaineann.

Cliseadh na caighdeáin chuntasaíochta a chomhlíonadh

Le hAlt 291(3) den Acht, ceanglaítear ar chuideachtaí a ráitis airgeadais a ullmhú, inter alia, i gcomhréir leis na caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme. Le hAlt 291(9), foráiltear gur cion de Chatagóir 2 ag an gcuideachta agus ag aon oifigeach ar mainneachtain é cliseadh an ceanglas sin a chomhlíonadh. I dhá chas (2015: 0) inar tuairiscíodh don Oifig gur theip ar chuideachtaí na caighdeáin chuntasaíochta a chomhlíonadh trí thuairiscí ar chionta indíotáilte, tugadh rabhadh do na cuideachtaí a bhí i gceist. Go sonrach, tugadh an deis do stiúirthóirí na gcuideachtaí atá i gceist aghaidh a thabhairt ar an neamhchomhlíonadh bunúsach agus tugadh rabhadh dóibh, gur dóchúil gur gníomh forfheidhmithe a bheadh ann mar fhreagra, dá dtarlódh sé arís.

Daoine ag feidhmiú dóibh mar stiúirthóirí cuideachta gan cead acu sin a dhéanamh

Rinne an Oifig athbhreithniú i rith na bliana ar chlár na ndaoine dícháilte agus srianta arna chothabháil ag Cláráitheoir na gCuideachtaí. Ag éirí as an athbhreithniú, dealraíodh 53 ainm (2016: 83) de bheith ag sárú na n-orduithe úd. Tugadh staid na ndaoine chun rialtacha tar éis idirghabhála OSFC.

Líon iomlán na rabhadh a eisíodh

Sa bhreis ar an méid a tháinig roimhe, tugadh rabhaidh do 58 cuideachta (2016: 59) ar an iomlán, maidir le cúrsaí éagsúla.

COMHLÍONADH A URRÚ AGUS FIOSRÚCHÁIN AGUS IMSCRÚDITHE A CHUR CHUN CINN TRÍ CHUMHACHTAÍ REACHTÚLA AN STIÚIRTHÓRA A FHEIDHMIÚ

Úsáideadh raon leathan forálacha reachtacha i rith na bliana faoi athbhreithniú d'fhonn comhlíonadh an dlí cuideachtaí a urrú agus fiosrúcháin agus imscrúduithe faoi seach a chur chun cinn araon. I ndáil leis sin, áiríodh an méid a leanas ar aschuir shonracha:

- seirbheáil 12 ordú reachtúla chun leabhair nó doiciméid sonraithe a thabhairt faoi alt 778 den Acht (2016: 3);
- seirbheáil 17 ordú reachtúla chun cúnaimh agus míniúcháin faoi alt 784 den Acht (2016: 0) a thabhairt i ndáil le leabhair agus doiciméid riachtanacha faoi orduithe dá dtabhairt arna seirbheáil faoi alt 778 nó 780;
- seirbheáil 7 n-ordú reachtúla ag cur iallaigh ar thrú páirtithe chun leabhair agus doiciméid a thabhairt faoi alt 780 den Acht (2016: 2), a bhaineann le leabhair agus doiciméid riachtanacha faoi orduithe chun iad a thabhairt arna seirbheáil faoi alt 778;
- seirbheáil 10 n-iarratas reachtúla d'iniúcháir ar fhaisnéis faoi alt 393 den Acht (2016:1);
- seirbheáil 5 fhógra reachtúla faoi alt 782 den Acht - Ceanglas Molta de bhun Alt 780(1)(c) d'Acht na gCuideachtaí 2014 maidir le Leabhair nó Doiciméid;
- seirbheáil 5 iarratas reachtúla ar Chuideachtaí chun miontuairiscí chruinnithe na stiúirthóirí a thabhairt faoi alt 166 den Acht (2016: 0);
- seirbheáil 2 iarratas reachtúla chun miontuairiscí cruinnithe ginearálta faoi alt 199 den Acht (2016: 0);
- seirbheáil 5 ordú faoi Alt 52 den Acht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíocht agus Calaoise) 2001 (2016: 0)
- 45 ordú reachtúla (2016: 106), de bhun alt 797(1) den Acht, faoi nach mór do leachtaitheoirí a gcuid oibleagáidí tuairiscithe a chomhlíonadh faoi alt 682;
- 2 ordú faoi alt 797 den Acht i ndáil le Comhlíonadh Ordú Cúirte (2016: 0).

COMHLÍONADH A CHEADÚ/A ÉASCÚ TRÍ FHEIDHMEANNA REACHTÚLA AN STIÚIRTHÓRA A FHEIDHMIÚ

Le linn na bliana, fuarthas 11 iarratas (2016: 2) ó chuideachtaí a bhí ag lorg treorach lena léirítear gur neamh-infheidhme an srian a fhaightear in Alt 288(9) den Acht, ar alt é lena léirítear nach féidir le cuideachta, de ghnáth, a dáta deireadh bliana reatha nó roimhe a athrú níos mó ná uair amháin i dtéarmaí cúig bliana.

LEIGHEASANNA SIBHIALTA ARNA LORG

Iarratas Ardchúirte

I rith na bliana, cuireadh iarratas isteach don Ardchúirt i gcomhthéacs imeachtaí a thionscain cuideachta a bhí ag iarraidh go ndéanfadh an Ardchúirt í a fhoirceannadh. Maidir leis an gcuideachta a bhí i gceist, ba chuideachta é a raibh imscrúdú coiriúil tosaithe ag an Oifig ina leith cheana. Ar toiliú ó na páirtithe ábhartha uile, rinne an Ardchúirt ordú a stiúir an leachtaitheoir sealadach (a cheap an Chúirt don chuideachta ar an lá céanna) cead a thabhairt don Oifig bun-doiciméadú ar leith de chúrsaí na cuideachta, nó doiciméadú a bhain leo, nó cóip de, a thógáil gan mhoill, faoi réir cosaintí sainithe ar leith a cuireadh i bhfeidhm chun teidlíochtaí príobháideachais de thríú páirtithe ar leith a sheasamh.

Cuideachtaí dócmhainneacha díscailte

Baintear na mílte cuideachtaí den Chlár in aon bhliain ar leith. Ní bheadh ach cuid de na cuideachtaí sin dócmhainneach (i.e. gan a bheith in ann a bhfiachais a urscaoileadh de réir mar a bhíonn siad dlíte), áfach, an dáta a bhaintear den chlár iad. Go tipiciúil, ní thrádálfadh go leor cuideachtaí eile nó d'urscaoilfidís na dliteanais sula mbainfí den chlár iad. Leis an gcúlra sin, go stairiúil lean an Oifig seo beartas d'iaracht a dhéanamh cuideachtaí a aithint i gcás ina bhfuil fianaise ann go raibh fiachais gan íoc ann an dáta a baineadh den chlár iad. I gcás cuideachtaí den chineál sin, go stairiúil ba é beartas na hOifige a bhreithniú dícháiliú stiúrthóirí na gcuideachtaí sin a lorg trí iarratais a chur isteach don Ardchúirt.

Dlíthíocht sibhialta eile

Le linn na bhliana faoi athbhreithniú, bhí baint ag an Oifig in imeachtaí sibhialta ilghnéitheacha freisin, agus tugtar achoimre ar na sonraí ina leith sa Tábla thíos.

Tábla 17 Sonraí na n-imeachtaí sibhialta – 2017

An Stiúirthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach -v- Corparáid na hÉireann um Réiteach Bainc (faoi leachtú speisialta) – 2010 Uimh. 323 COS

D'éirigh leis an Stiúirthóir chun a iarratas a thabhairt don Ard-Chúirt i mí Eanáir 2017 d'Ordú de bhun Alt 788(7) (a) d'Acht na gCuideachtaí 2014, chun "an tréimhse fhorordaithe" a shíneadh faoi Ailt 788(6)(a) agus (b) d'Acht na gCuideachtaí 2014 ar feadh tréimhse breise trí bliana ó 30 Eanáir 2017; agus deonaíodh Ordú comhchosúil i dtaca le hábhar aitheanta faoin bPribhléid Dhlíthiúil Ghairmiúil – rinne an Chúirt ordú freisin lenar leasaíodh an teideal do na himeachtaí chun an t-athrú stádais in ainm na cuideachta a léiriú ó rinneadh an t-iarratas deireanach chun na Cúirte sa bhliain 2015.

DMG Hotels Ltd (faoi leachtú) – Iarratasóir – Darren Geoghegan

Fuarthas iarratas faoisimh amháin (Alt 822 d'Acht na gCuideachtaí 2014) sa bhliain 2017, eadhon:

Foráiltear le hAlt 822 d'Acht na gCuideachtaí 2014, *inter alia*:

- gur féidir le duine is ábhar do dhearbhu srianta, ar thabhairt níos lú ná 14 fógra i scríbhinn faoina rún don Stiúirthóirí agus don Leachtaitheoir, iarratas a dhéanamh chun na Cúirte trí Fhógra Foriarratais agus Mionscríhinn Foras, d'fhaoiseamh, ar na téarmaí agus na coinníollacha de réir mar a mheasann an Chúirt bheith cuí
- ach a bhfaigheann an leachtaitheoir an fógra sin ón iarratasóir beartaithe, ní foláir dóibh, ar phionós coiriúil, chomh luath agus is indéanta tar éis fháil an fhógra sin, chun fógra a thabhairt do chreidiúnaithe agus rannócóirí na cuideachta faoi mar a fógraíodh don leachtaitheoir nó faoi mar ar éirigh an leachtaitheoir feasach orthu

Fógraíodh don Oifig i mí na Bealtaine 2017 faoi iarratas beartaithe ar fhaoiseamh de bhun Alt 822 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Chuaigh an Oifig i mbun plé le hAturnaetha an Iarratasóra chun comhairle a thabhairt dóibh faoin bhfaisnéis, de réir mheasúnú na hOifige, ar cheart a thabhairt d'aire na Cúirte sa chás go rachadh an t-iarratas ar aghaidh chuig an éisteacht Cúirte. Tarraingíodh siad an t-iarratas ar fhaoiseamh i mí an Mheithimh 2017.

Newbridge Credit Union Ltd (faoi leachtú) – An Ard-Chúirt – 2016 Uimh. 362 COS – Jim Luby -v- Ben Donnelly + Eile

Thionscain leachtaitheoir ar chomhar creidmheasa iarratas leis an Stiúirthóir chun bheith ceangailte mar pháirtí fógraithe le himeachtaí reatha na hArd-Chúirte

Seirbheáladh imeachtaí “nua” ar an Oifig i mí Mheán Fómhair 2016. Bhain an tsaincheist le foirceannadh Comhair Chreidmheasa a bhí ag tarlú de bhun Chuid 7 d’Acht an Bhainc Cheannais agus Institiúidí Creidmheasa (Réitigh) 2011; agus go sonrach ar cheart go mbainfeadh / ar bhainfeadh feidhm le forálacha srianta d’Acht na gCuideachtaí 2014 i leith an fhoirceanta sin. Bhí an OSFC rathúil lena hiarratas (21.11.2016) le bheith ceangailte leis na himeachtaí leachtaithe mar thríú páirtí, an lá céanna agus rinne Cumann Forbartha Comhar Creidmheasa (CUDA) iarratas rathúil chun bheith ceangailte leis na himeachtaí mar *Amicus Curiae*. D’idirmhalartaigh na páirtithe éagsúla sa ghnáthbhealach roimh an éisteach Aighneachtaí Dlíthiúla Achoimre i Scríbhinn. Folmhaíodh an dáta éisteachta sceidealaithe i mí an Mhárta 2017 leis an éisteacht ag tarlú roimh an mBreitheamh Houghton thar thrí lá idir 25 agus 27 Iúil 2017. Forchoimeádadh an breithiúnas. Tugadh breithiúnas i scríbhinn an 26 Meán Fómhair 2017. Rinneadh ordú costas an 11 Deireadh Fómhair 2017 inar ordáíodh go n-íocfaí na costais le ceann amháin de na stiúirthóirí ainmnithe is freagróirí a ghlac rannpháirt sna himeachtaí leis an leachtaitheoir agus leis an stiúirthóir um fhorfheidhmiú corparáideach i gcomhpháirt agus go leithleach. Ní dhearnadh ordú costas breise i bhfabhar ná i gcoinne ceann ar bith eile de na páirtithe rannpháirteacha.

Console Suicide Bereavement Counselling Ltd (faoi leachtú) – An Ard-Chúirt – 2016 Uimh. 273 COS

Agus é in-aisfhillte don 14 Nollaig 2017, d’eisigh an Stiúirthóir Fógra Foriarratais ag lorg Ordú na hArd-Chúirte chun saoirse chun ábhar leictreonach a cheistiú, a bhfuarthas é le linn an imscrúaithe a bhíodh ar siúl ó mhí na Bealtaine 2016 i leith. Fuarthas Orduithe na Cúirte ar dtús thiar i samhradh na bliana 2016. Seirbheáladh dhá pháirtí dhéag ar leithligh le Fógra an Stiúirthóra, leis an méid seo liostaithe anois lena éisteacht i mí Aibreáin 2018.

Window and Roofing Concepts Ltd (faoi leachtú) – An Ard-Chúirt – 2017 Uimh. 3493P – Gerard May -v- Declan Lally, Francis Traenor, Richard Joyce, Peter Coyne, Dermot Kilfeather, Ian Drennan agus AIB Plc

D’eisigh an Gearánaí Toghairm Iomlánach na hArd-Chúirte an 19 Aibreán 2017. Níor seirbheáladh aon Ráiteas Éilimh go fóill. D’eisigh an Cosantóir Seacht-ainmnithe Fógra Foriarratais, in-aisfhillte faoi Dé Luain an 13 Samhain 2017, chun is go bhfoirceanfaí imeachtaí an Ghearánaí. Cuireadh é sin ar atráth roinnt uaireanta, agus tá sé liostaithe os comhair na Cúirte anois do dháta i mí Aibreáin 2018. D’eisigh Aturnae an Ghearánaí Fógra Foriarratais chun imeacht ó mhodh rúin, leis an méid sin bheith in-aisfhillte faoi Dé Luain an 18 Nollaig 2017. Cuireadh an Fógra sin ar atráth chuig dáta sa bhliain 2018.

Maidir leis an ábhar Independent News and Media plc – An Ard-Chúirt – 2017 Uimh. 404 COS – An Stiúirthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach -v- Leslie Buckley

D’eisigh an Stiúirthóir imeachtaí i mí na Samhna 2017 ag lorg Ordú de bhun Alt 795(4) d’Acht na gCuideachtaí 2014 maidir le cinneadh an bhfuarthas ábhar dlíthiúil faoi phribhléid san fhaisnéise a sholáthair an Freagróir mar fhreagra ar iarratas arna eisiúint ag an Stiúirthóir de bhun Alt 780 d’Acht na gCuideachtaí 2014. Idirmhalartaíodh mionscríbhinní idir na Páirtithe roimh dheireadh na bliana, le Mionscríbhinn breise le comhdú ag an bhFreagróir i mí Eanáir 2018 roimh an dáta éisteachta a bhí socraithe don 22 Eanáir 2018.

IMEACHTAÍ COIRIÚLA ACHOMAIR

De réir mar a leagadh amach go mionsonrach i dTuarascálacha Bliantúla roimhe seo, le blianta beaga anuas rinneadh an Oifig cinneadh beartais d'aon ghnó níos lú acmhainní a úsáid chun coiriúlacht nach bhfuil ró-thromchúiseach a lean agus a hacmhainní a dhíriú ar chomharthaí níos tromchúisí d'éagóir a imscrúdú. Ag teacht leis an athshocrú sin, níor thionscain an Oifig aon ionchúiseamh achomair i rith na bliana.

IMEACHTAÍ COIRIÚLA INDÍOTÁILTE – CÚISIMH A STIÚRADH AGUS IONCHÚISEAMH INA DHIAIDH SIN

Ag teacht leis an mbeartas thuasluaite, i rith na bliana bhí an Oifig i dteagmháil ar bhonn suntasach le hOifig an SIP, agus leagtar amach mionsonraí faoin méid sin thíos.

Comhaid a tharchuirtear chuig an SIP

I rith 2017, chuir an OSFC 4 chomhad faoi bhráid an SIP (2016: 5), agus leagtar amach mionsonraí faoi na comhaid sa Tábla thíos.

Tábla 18 Comhaid curtha faoi bhráid an SIP i 2017

1	Moladh 81 cúis san iomlán i gcoinne 3 amhrastach. Moladh cúiseanna i ndáil le cionta amhrasacha faoi: <ul style="list-style-type: none"> Achtanna na gCuideachtaí; an tAcht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta & Calaoise) 2001; an tAcht Comhdhlúite Cánacha 1997; agus an dlí coiteann. 	Bhí an comhad faoi athbhreithniú ag an SIP ag deireadh na bliana
2	Ba iad na cúiseanna a moladh scór amháin d'alt 242 d'Acht na gCuideachtaí 1990 agus scór amháin d'Alt 6 (Meabhlaireacht) den Acht um Cheartas Coiriúil (Gadaíocht agus Cionta Calaoise) 2001 i gcoinne amhrastaigh amháin.	D'éisigh an SIP ordú chun ionchúisimh. Aisiompaíodh an cinneadh sin tar éis bháis finné ar breithníodh nach rachadh ionchúiseamh ar aghaidh ina n-éagmais.
3	Ba iad na cúiseanna a moladh scór amháin d'alt 297 (Trádáil Chalaoiseach) d'Acht na gCuideachtaí 1963 agus scór amháin den Mheabhlaireacht i gcoinne Alt 6 den Acht um Cheartas Coiriúil (Gadaíocht agus Cionta Calaoise) 2001 i gcoinne amhrastaigh amháin.	Ar bhunús na fianaise infhaighte, d'ordaigh an SIP gan ionchúiseamh a thabhairt.
4	Ba iad na cúiseanna a moladh 13 scór d'alt 4 (Gadaíocht) den Acht um Cheartas Coiriúil (Gadaíocht agus Cionta Calaoise) 2001 agus/nó d'Alt 6 (Meabhlaireacht) den Acht um Cheartas Coiriúil (Gadaíocht agus Cionta Calaoise) 2001 i gcoinne amhrastaigh amháin.	Ar bhunús na fianaise infhaighte, d'ordaigh an SIP gan ionchúiseamh a thabhairt.

Ionchúisimh

Rinneadh tagairt i dTuarascáil Bhliantúil 2016 do chomhad imscrúdaithe ar ordaigh an SIP go gcúiseofaí an t-amhrastach leis an trádáil chalaoiseach ina leith (ar bhunús calaoise líomhnaithe de lascainí sonrasc). Phléadáil an duine a cúisíodh leis an gcion sin ciontach don chúis sin an 24 Aibreán 2017. Ina dhiaidh sin, gearradh pianbhreith phríosúnachta 18 mí ar an duine i gceist an 20 Márta 2018, leis na 6 mhí dheireanacha curtha ar fionraí i dtaca le scór amháin den Trádáil Chalaoiseach i gcoinne alt 297 d'Acht na gCuideachtaí 1963 (arna leasú). Dícháilíodh an duine i gceist freisin ó bheith ina stiúrthóir cuideachta ar feadh tréimhse 5 bliana. Tháinig an ciontú agus an phianbhreith sin tar éis imscrúdú ag an OSFC ar ghiniúint na sonrasc bréagach os cionn €600,000 san iomlán.

Áiríodh i dTuarascálacha roimhe seo mionsonraí faoi na himeachtaí a thionscain an SIP inar cúisíodh an tUasal Seán Fitzpatrick, iarChathaoirleach agus iar-Phríomhfheidhmeannach Bhanc-Chorparáid Angla-Éireannach cpt, i leith 21 sárú líomhnaithe Alt 197 (i.e. ráitis bhréagacha a dhéanamh le hiniúcháir) agus i leith 6 sárú líomhnaithe Alt 242 (i.e. faisnéis

bhréagach a thabhairt) d'Acht na gCuideachtaí 1990. Thosaigh triail an Uasail Fitzpatrick i ndáil leis na cúisimh sin os comhair a Onóir, an Breitheamh Aylmer agus os comhair giúiré sa Chúirt Chuarda i mBaile Átha Cliath an 21 Meán Fómhair 2016. Thug an Breitheamh John Aylmer breithiúnas an 23 Bealtaine 2017, ag tabhairt comhairle faoina rún chun ordú a thabhairt don ghiúiré chun Mr. FitzPatrick a éigiontú ar gach scór den díotáil: Déantar tagairt anseo freisin don chás sin.

Bhí triail ar leith don Uasal William McAteer agus don Uasal Patrick Whelan, ar iarstiúrthóirí Bhanc-Chorparáid Angla-Éireannach cpt iad, sceidealaithe le tosú sa Chúirt Chuarda i mBaile Átha Cliath freisin an 16 Eanáir 2017. Threoraigh an SIP gur cheart go gcúiseofaí an bheirt cúisithe as díotáil i ndáil le sárú líomhnaithe Alt 297 d'Acht na gCuideachtaí 1990 (i.e. trádáil chalaioiseach). An 19 Nollaig 2016, roimh dáta na trialach, chuir an tUasal McAteer pléadáil chiontach isteach. An 21 Nollaig 2016, chuir an tUasal Whelan pléadáil chiontach isteach maidir le cúiseamh i leith sárú Alt 44(1) d'Acht na gCuideachtaí 1990 (i.e. clár iasachta le stiúrthóirí agus daoine lena mbaineann de chuid bainc cheadúnaithe) in ionad an chionna líomhnaithe de réir Alt 297. Go luath in 2017, ghearr a Onóir, an breitheamh Martin Nolan pionós príosúnach ar an Uasal McAteer ar feadh téarma de dhá bhliain go leath, agus ghearr sé fíneáil €3,000 ar an Uasal Whelan, i ndáil leis na cionta ar phléadáil siad ina leith.

I rith na bliana, threoraigh a Onóir, an Breitheamh Terence O'Sullivan, gur cheart go dtosódh triail an Uasail David Drumm, iarstiúrthóir agus iar-Phríomhfheidhmeannach Bhanc-Chorparáid Angla-Éireannach cpt, Deireadh Fómhair 2018 maidir leis na cionta seo a leanas ar cúisíodh é ina leith:

- 1 sárú líomhnaithe Rialachán 76(2) & (4) de na Rialacháin Trédhearcachta (Treoir 2004/109/CE) 2007, de réir mar a chuirtear i bhfeidhm iad le hAlt 21 den Acht um Chistí Infheistíochta, Cuideachtaí agus Forálacha Ilghnéitheacha 2006;
- 7 sárú líomhnaithe Alt 25 den Acht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta agus Calaoise) 2001;
- 7 sárú líomhnaithe Alt 243(1) d'Acht na gCuideachtaí 1990 agus Alt 240(1)(b) d'Acht na gCuideachtaí 1990, de réir mar a cuireadh isteach le hAlt 104 den Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí 2001;
- 16 sárú líomhnaithe Alt 60(1) & (15) d'Acht na gCuideachtaí 1963, de réir mar a leasaíodh é le hAlt 15 d'Acht na gCuideachtaí (Leasú) 1982 agus Alt 240(8) d'Acht na gCuideachtaí 1990, de réir mar a cuireadh isteach é le hAlt 104 den Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí 2001.

TARCHUIR CHUIG COMHLACHTAÍ GAIRMIÚLA AGUS CHUIG COMHLACHTAÍ RIALÁLA EILE

Cé go bhfuil sé d'oibleagáid ar an Oifig faisnéis rúnda a choinneáil nuair a bhíonn sé i seilbh aici, tá foráil reachtúil ann⁵⁴ a bhaineann le faisnéis a nochtadh le tríú páirtithe ar leith (lena n-áirítear comhlachtaí rialála eile agus comhlachtaí gairmiúla ar leith) ar an gcoinníoll gur féidir critéir shannta ar leith a shásaimh.

De bhun na forála roimhe seo, rinneadh 4 tarchur (2016: 1) chuig Comhlachtaí Cuntasaíochta Aitheanta (CCA) i rith na bliana. Ag féachaint don sainchúram reachtúil atá aige vis-à-vis na CCAnna, cuirtear cóip de tharchur den chineál sin chuig ÚMICÉ i gcónaí.

Áirítear an méid a leanas ar na saincheisteanna a tharchuirtear chuig CCAnna de ghnáth:

- cásanna a bhfuil amhras futhú ina n-airbheartaíonn baill iniúchtaí a dhéanamh gan cead acu sin a dhéanamh óna gcomhlachtaí gairmiúla nó i gcás ina bhfuil cosc orthu sin a dhéanamh ar shlí eile de bhua dlí nó oibleagáidí gairmiúla;
- gan cionta indíotáilte a bhfuil amhras futhú a thuairisciú, nó iad a thuairisciú agus moill orthu;
- cúrsaí a bhaineann le cineál tuairimí iniúchta a sholáthraítear i ndáil le cuideachtaí atá faoi theorainn ráthaíochta;
- cliseadh ceisteanna a fhreagairt arna n-ardú ag an Oifig tar éis di tuairiscí ar chionta indíotáilte a fháil.

Sa bhreis ar an méid roimhe seo, tarchuireann an Oifig cásanna chuig comhlachtaí rialála eile de réir mar a mheastar a bhfuil gá leis nó atá iomchuí ar shlí eile.

⁵⁴ Alt 956 d'Acht na gCuideachtaí 2014